

ЛУК'ЯНЕНКО Д.Г.,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана», декан факультету міжнародної економіки і менеджменту, завідувач кафедри міжнародного менеджменту, д.е.н., проф.

ПОРУЧНИК А.М.,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана», директор Центру магістерської підготовки, завідувач кафедри міжнародної економіки, д.е.н., проф.

ОСВІТНЬО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РАКУРС ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Анотація. В умовах глобалізації відбувається переорієнтація ресурсів розвитку на інтелектуальний капітал, продуцентами і носіями якого є університети. Глобальна інформатизація ринку праці, крос-культурна уніфікація формують глобальний споживчий попит на освітні послуги. Щоби бути конкурентоспроможною Україні потрібно розвивати національний освітньо інтелектуальний ресурс у руслі сучасних пріоритетів науково-технологічного прогресу.

Ключові слова: глобальна конкурентоспроможність, глобальний ринок праці, глобальне мислення, університетська освіта, інноваційний ресурс, інтелектуальний капітал.

Аннотация. В условиях глобализации происходит переориентация ресурсов развития на интеллектуальный капитал, продуцентами которого являются университеты. Глобальная информатизация рынка труда, кросскультурная унификация формируют глобальный потребительский спрос на образовательные услуги. Для того, чтобы быть конкурентоспособной, Украине нужно развивать национальный образовательно-интеллектуальный ресурс в русле современных приоритетов научно-технологического прогресса.

Ключевые слова: глобальная конкурентоспособность, глобальный рынок труда, глобальное мышление, университетское образование, инновационный ресурс, интеллектуальный капитал.

Annotation. In terms of globalization a process of refocusing on intellectual development capital resources take place; universities are producers and carriers of the abovementioned process. Labor market global informatization and cross-culture unification form a global consumption demand on educational services. To be competitive Ukraine has to develop national educational intellectual resource in terms of contemporary priorities of scientific and technological progress.

Key words: global competitiveness, global labor market, global thinking, university education, innovational resource, intellectual capital.

Сучасна економічна теорія та світогосподарська практика демонструють, що наділеність природними та трудовими ресурсами вже не визначають економічний успіх країн і регіонів. У постіндустріальних економіках інвестиції переорієнтуються з розширення виробництва і накопичення матеріальних активів на розвиток «людського капіталу». Все більше це економіки матеріалізованих знань, тобто інноваційні економіки. В сучасних умовах інформація (доступ до знань, інновацій, комунікацій) стає не просто самостійним фактором розвитку, а вирішальним, коли лідерство у інформаційній сфері стає вирішальним у досягненні глобального лідерства. Стимулюється осмислення глобалізаційних процесів у парадигмі не тільки постіндустріального, але й інформаційного суспільства та нової економіки, коли адаптуватись до якісно нових умов конкуренції можуть лише найбільш дієдатні та активні організації, здатні формувати глобальні конкурентні переваги. Це потребує випереджувальних організаційно-структурних змін на високоінтелектуальній основі, коли глобальна конкурентоспроможність забезпечується ефективними інноваційними стратегіями розвитку.

Науково-технологічний прогрес, потужні імпульси якому надала науково-технічна революція другої половини ХХ ст. із становленням атомної енергетики, поступовою автоматизацією виробництва та постійним зростанням його енергомісткості, створенням та швидким удосконаленням електронно-обчислювальної техніки, початком освоєння космічного простору, зародженням генної інженерії (рис. 1), на сьогодні знаходить свій вияв у комплексних і багаторівневих інноваційних процесах на національному і міжнародному рівнях. У теоретичному плані домінуючою стає концепція техноглобалізму, актуалізована на початку ХХІ ст., коли поступовий перехід людства до постіндустріального суспільства супроводжується формуванням глобального технологічного циклу.

Переважно на технологічній основі в останні десятиліття в структурі глобального ринку сформувався самостійний сегмент – ринок інноваційної продукції та послуг. Саме за ступенем інтеграції країн у даний сегмент світового ринку сьогодні значною мірою визначаються їх конкурентні переваги, оскільки розвиток наукомістких секторів національних економік залежить від їх здатності сприймати найпередовіші світові інноваційні досягнення. Загострення конкурентної боротьби між головними суб'єктами світової економічної системи, що виявлялося в бажанні домінувати на високотехнологічному сегменті глобального ринку і тим самим забезпечи-

ти собі технологічне лідерство у планетарному масштабі. Ці фактори зумовлюють поглиблення якісно нових, системних зрушень у науково-технологічному просторі. На сьогодні посилення конкуренції відбувається найбільш інтенсивно в основному між трьома центрами міжнародного економічного суперництва та між суб'єктами транснаціонального бізнесу.

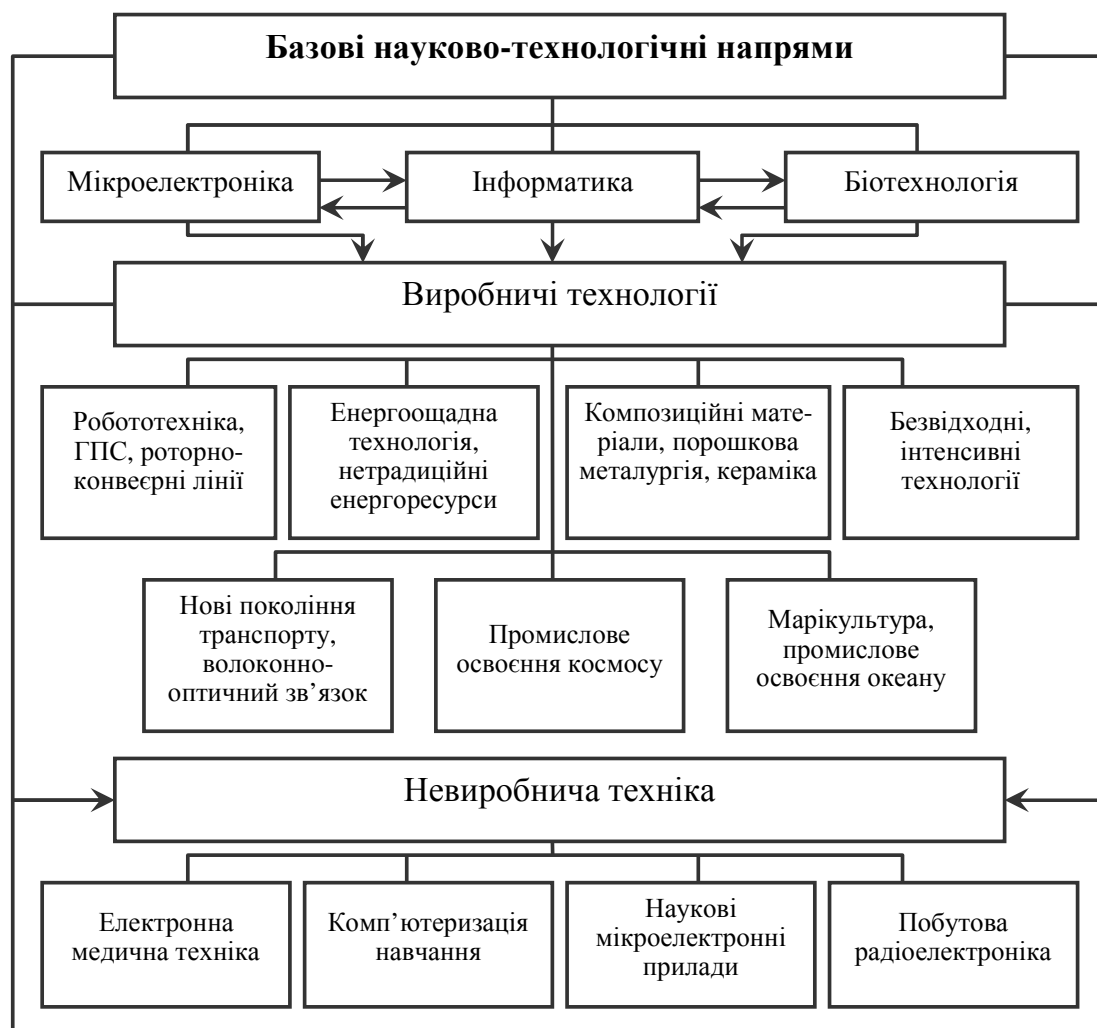

Рис. 1. Структурна композиція науково-технологічних пріоритетів другої середини ХХ століття ¹

Боротьба між світовою тріадою – США, країнами Євросоюзу та Японією – точиться за сфери впливу, глобальні ресурси цивілізаційного розвитку, ринки збуту товарів, що стимулює оволодіння ними досягненнями та результатами науково-технічного прогресу, розроблення ефективних стратегій міжнародного науково-технічного співробітництва, а також за умов становлення техноглобалізму примушує країни до пошуку компромісів та вироблення загальних правил ведення конкурсного змагання на ринках високих технологій з метою зрівноважити їх соціо-еколого-економічні інтереси.

Як відомо, стійкі конкурентні переваги в науково-технологічному, інноваційному та інформаційному просторах належать США, які нині лідирують за такими показниками, як обсяги патентування в USPO та EPO, рівень забезпеченості власними та іноземними науковими кадрами, обсяг венчурного фінансування, державних і корпоративних витрат на НДДКР, обсяг високотехнологічного експорту тощо. Завдяки потужному потенціалу економічного й науково-технологічного розвитку США і на сучасному етапі виграють конкурентну боротьбу, експлуатуючи практично всі країни й регіони світу, скеровуючи розвиток їхньої науково-дослідної бази у вигідному для себе напрямі [9].

За таких умов експерти ЄС стверджують, що лише розвиток науки і досліджень зможуть перетворити економіку Європи на найдинамічніше і найбільш конкурентоспроможну економіку світу. Протягом наступних років одним з ключових пріоритетів ЄС стане так званий трикутник знань, тобто створення, передавання й використання знань через дослідження, освіту, професійне навчання та інновації. Основними галузями фундаментальної і прикладної дослідної роботи будуть: охорона здоров'я, нанотехнології, біотехнології, харчова промисловість та сільське господарство, інформаційна сфера, виробництво нових матеріалів, енергетика, охорона довкілля, транспорт, соціально-економічні дослідження, а також безпека та космос. У цьому контексті формують-

¹ Адаптовано з [15].

ся сучасні рекомендації європейських експертів щодо проведення інноваційної політики України як країни-претендента на асоційоване членство в Європейському Союзі [6].

Слід нагадати, що значення інноваційності як ключового компонента ефективного економічного розвитку у XXI столітті сповна усвідомлювалася науковцями і вищим керівництвом України практично з самого початку становлення її суверенності. При це свідчать орієнтація досліджень провідних наукових установ, втілених у фундаментальних публікаціях [10, 14], направленість програм дій Уряду, спрямованість законодавчих актів та ініціатив². Разом із тим інноваційні реалії розвитку української економіки виявились невтішними. На наш погляд, мала місце переоцінка феномену індустріалізації в період становлення України як суверенної держави. Подальша невизначеність національних інтересів і пріоритетів у координатах новітніх технологічних укладів за вкрай складних гео економічних та геополітичних умов розвитку призвели до багаторічної зосередженості переважно на власних проблемах, що в умовах глобалізації неприпустимо для країни з претензіями на достатній конкурентний статус. Завдяки становленню олігархічно-кланового національного бізнесу [13] на сьогодні в Україні досить ефективно експлуатуються наявні природні ресурси за допомогою традиційних індустріальних технологій, коли орієнтований на експорт бізнес в особі великих корпорацій мінерально-сировинного комплексу експлуатує низько технологічне виробництво, забезпечуючи певний рівень зайнятості і збереження позицій його монопольного лідерства у національній економіці. Інтереси такого бізнесу зростають з інтересами урядової верхівки [12, с. 41-42]. Формуються відповідні управлінські мікро- та макромоделі, забезпечуються відтворення трудових ресурсів, поки що здатних копіювати чужі технології, і таким чином адаптуватись до середніх світових стандартів виробничої діяльності. Це відображають відповідні міжнародні рейтинги (табл. 1).

Таблиця 1

Позиція України у світових рейтингах, 2007-2008 рр.

Показник	Кількість країн	Рейтингова позиція України
Індекс глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму	131	73
Індекс конкурентоспроможності бізнесу Всесвітнього економічного форуму	127	81
Індекс економічної свободи The Heritage Foundation & The Wall Street Journal	161	125
Індекс людського розвитку ООН	177	77
Індекс глобалізації A.T.Kearney&Foreign Policy	72	43
Індекс глобалізації (KOF) Швейцарського інституту дослідження бізнес-циклів	122	50
Проект Doing Business групи Світового банку	178	138
Рейтинг конкурентоспроможності Міжнародного інституту розвитку управління (Лозанна, Швейцарія)	55	46
Індекс сприйняття корупції Transparency International	179	118

Вітчизняні і зарубіжні експерти відзначають, що на сьогодні наша держава ще зберегла значний інноваційний потенціал завдяки високому рівню фундаментальних та прикладних досліджень, здатності до інновацій, освіченості населення. Не випадково за даними Світового Банку Україна у середині 2000-их років посідала 51 місце у світовому рейтингу розвитку економіки знань, а у рейтингу глобального інноваційного розвитку – 61 місце. Разом з тим, існують причини як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру, що гальмують ефективну реалізацію інноваційно-технологічної моделі розвитку української економіки. До них слід віднести такі: несформованість національної інноваційної системи; низький рівень фінансування інноваційної сфери; невисока інноваційна активність вітчизняних підприємств та слабкі зв'язки між суб'єктами інноваційної сфери; низький рівень науково-дослідних робіт у бізнес-секторі; слабкий рівень комерціалізації інновацій; невеликий попит на інноваційні продукти з боку промислового сектору; неінтенсивний науково-технологічний обмін; вкрай низький рівень патентування вітчизняних винаходів в іноземних патентних організаціях; відсутність національного ринку венчурного капіталу та конкуренції в інноваційному підприємстві; нерозвинутість законодавчої бази, що регулює інноваційну сферу.

Слід зазначити, що проблема інноваційної здатності долати негативні конкурентні впливи і достойно відповідати на виклики глобально кризового розвитку стоїть практично перед всіма країнами світу, включаючи економічних лідерів. У цьому контексті можна констатувати, що до системного осмислення науково-

² У 1999 р. було прийнято Державну Концепцію науково-технологічного розвитку, а у 2002 р. – Закон України «Про інноваційну діяльність», що мали скласти законодавчу базу реалізації національної інноваційної моделі розвитку.

технологічних, інформаційних, економічних, соціокультурних і міжцивілізаційних викликів безпрецедентно масштабної і динамічно асиметричної глобалізації світова економічна наука виявилась не підготовленою. Вона із очевидним запізненням констатує переважно кількісні прояви глобальних трансформацій, а економічна прогностика, базуючись на застарілих концепціях та моделях, практично скомпроментувала себе перед бізнесом і суспільством. Рятувати ситуацію взяли політики, які по-суті, в ручному режимі пробують безуспішно регулювати глобальні економічні дисбаланси, що неможливо за умов глобальної доступності ресурсів, глобальної факторної мобільності, глобальної індивідуалізації і корпоратизації, регіонально-континентальної фрагментації, циклічної кризовості, глобальної політизації економічних взаємовідносин. Натомість потрібні тонкі і надскладні для реалізації в сучасних умовах механізми та інструменти синхронізації темпів та рівнів економічного розвитку країн і регіонів світу, консесуально консолідована регуляторна гармонізація реального і фінансового сегментів глобального ринку. Особливо важливо це за умов, коли в структурі багатокладної і змішаної глобальної економіки початку XXI століття присутні сегменти доіндустріалізму, індустріалізму і постіндустріалізму, анклавів інформаційної, нової, віртуальної, інтелектуальної економік.

Ідентифікуючи категоричні імперативи у сучасній парадигмі розвитку слід брати за основу переорієнтацію на головний ресурс прогресу і процвітання – інтелектуальний капітал. Незважаючи на відмінності у трактуванні цієї категорії [8, с. 49–53], він загалом, являє собою колективну розумову енергію, втілену у знаннях, досвіді, інформації та інтелектуальній власності. Коли розумова енергія організується з орієнтацією на створення нових цінностей, інтелект стає засобом виробництва [11, с. 12, 108].

У широкому розумінні інтелект як ресурс розвитку ми трактуємо як потенційну і реальну здатність нації підтримувати «творчу енергетику» у всіх сферах діяльності – науці, освіті, політиці, бізнесі, культурі. Глобалізація вочевидь стимулює формування якісно нових умов і особливостей інтелектуальної праці, коли мова йде про розвиток інтелектуального ресурсу суспільства, базованого на функціонуванні та використанні суспільних інформаційних та інноваційних надбань. Потенційно цим ресурсом володіє кожна країна, однак оптимально його використовувати і розвивати вдається, насамперед, тим із них, котрі здатні забезпечувати весь процес інтелектуального відтворення (США, країни Євросоюзу, Японія, Китай). При цьому зростаючий масштаб інтернаціоналізації інтелектуальних інвестицій буквально «розриває» навіть ефективні функціонуючі національні інноваційні системи, що практично унеможливує наукову автаркію. У випадках, коли у тій чи іншій країні не створюються умови для належної реалізації інтелектуальних ресурсів, вони стають динамічними суб'єктами міжнародних міграційних процесів. У відношенні до країн, що розвиваються та постсоціалістичних країн це проявляється, перш за все, у масовому «відпливі умів».

В постіндустріальній парадигмі глобального економічного розвитку визначальну роль у генеруванні таких ресурсів як знання, інновації та інформація відіграють університети світового класу. Саме вони через багатосторонню міжнародну діяльність виконують сьогодні глобальну соціально-інтелектуальну місію, яка полягає, насамперед, у підготовці наукової, політичної та бізнесової еліти, а також забезпеченні інтелектуалізації усіх сфер людської життєдіяльності. Зазначимо, що теоретик постіндустріального суспільства Д.Белл ще у 1960-ті роки вбачав у науці та знаннях основну інституціональну цінність, вважаючи, що в постіндустріальному суспільстві «головна проблема полягає в організації науки, а найважливішим інститутом виступає університет або науково-дослідна лабораторія, де проводиться ця робота». Більше того, прикметною рисою постіндустріального суспільства є виникнення науково-адміністративного комплексу, що являє собою взаємо-переплетіння держави, науки та університетської системи [2, с. 159, 335].

На сьогодні можна, на наш погляд, з упевненістю говорити про глобалізацію університетської освіти. З політекономічної точки зору формується глобальний споживчий попит на освітні послуги, з одного боку, під дією вимог глобалізованого ринку праці, а з іншого – внаслідок розвитку транснаціональної освіти й кроскультурної уніфікації (рис. 2).

Загалом, глобалізація справедливо розглядається у якості чи не найфундаментальнішого виклику університетській освіті за більш, чим тисячолітню її історію, що обумовлено, в першу чергу, безпрецедентною інтенсифікацією якісно обновлених потоків наукової інформації. Щоби бути конкурентоспроможним на сучасному ринку освітніх послуг, університет має функціонувати як динамічна інноваційна система, інтегрована не тільки у національну, але й у глобальну інноваційні системи.

Серед ключових принципів глобальної конкурентоспроможності університетів доцільно, на наш погляд, виділити: внутрішню інтегративність освітньої, дослідницької та інноваційно-консалтингової діяльності; регіональну та міжнародну інтегрованість, що забезпечує відповідність світовим освітнім стандартам; демократичність освіти, відкритість і прозорість університетської діяльності; диверсифікованість джерел фінансування, правову та інфраструктурну самодостатність.

Однак у міжнародно порівняльному плані наукові дослідження вітчизняних університетських вчених мають переважно епізодичний локально-провінційний характер. Зокрема, експерти констатують, що якщо за останні 10-12 років Південна Корея збільшила кількість наукових публікацій у 12 разів, Китай – в 11, Бразилія та Португалія – у 7, Греція – майже у 5 разів, Польща – у 4 рази, Іспанія – у 3,8 рази, Австрія – у 2,8, Італія – у 2,6, Японія – у 1,6 рази, то в Україні цей показник складає 0,7-0,8 [3, с. 11]. Вкрай низьким є індекс міжнародного цитування, зокрема українських вчених-економістів, що до речі, не дозволяє навіть провідним українським університетам зайняти належні місця у світових рейтингах.

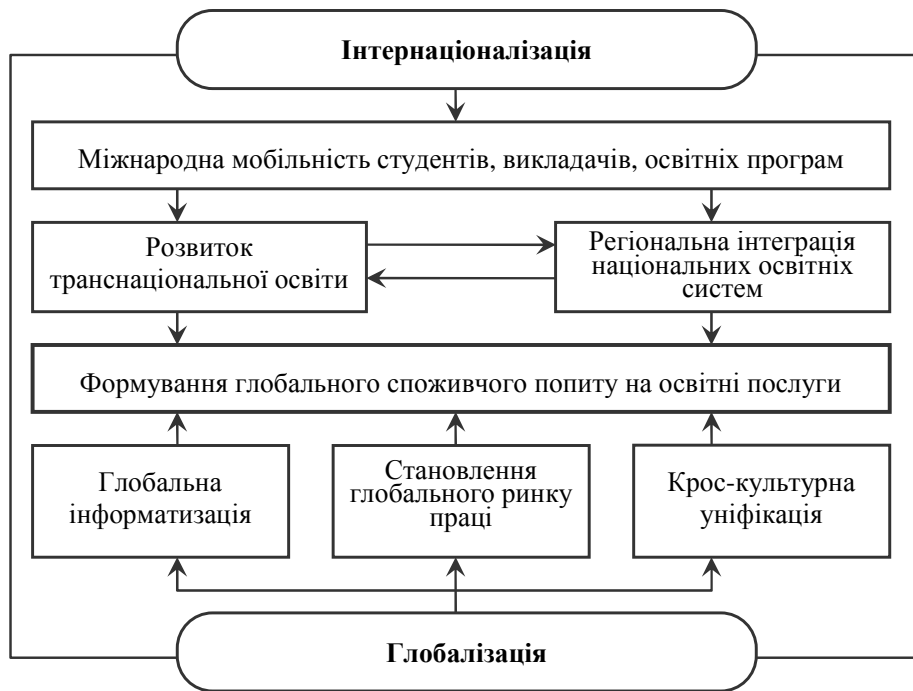

Рис. 2. Інтернаціоналізація і глобалізація університетської освіти

Розвиток української в т.ч. економічної науки має реальні обмеження, багато в чому з причини ігнорування наукового потенціалу університетської науки, її вкрай недостатнього фінансування³.

В умовах, що склалися, ефективній реалізації інтелектуального ресурсу вищої освіти України, вочевидь сприятиме виділення серед національних невеликої групи дослідницьких університетів⁴, які, маючи вагомні наукові здобутки, проводитимуть дослідницьку та інноваційну діяльність із інтеграцією освіти та науки з виробництвом, будуть активно реалізувати міжнародні проекти і програми. Таким університетом визначено і ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», що можна вважати позитивною практикою з огляду на достатньо вузьку (у порівнянні з класичними університетами) економічну спеціалізацію⁵.

На наш погляд, генерація і концентрація інтелектуальних ресурсів в дослідницьких університетах відповідає тенденції глобалізації процесу наукових досліджень, що стосовно економічної науки проявляється у: глобалізації об'єкту та предмету досліджень; становленні у якості головного фактологічного джерела досліджень глобального інформаційного ресурсу; глобальному характері організації наукових досліджень та використанні їхніх результатів. У більш широкому теоретичному контексті спостерігаємо розгортання процесу глобалізації людського капіталу.

Зрозуміло, що саме нова якість людських ресурсів здатна забезпечити гуманізацію глобального розвитку у всіх його проявах – демократизації, екологізації і соціалізації на новітній (інтелектуальній) основі. При цьому показово, що на кінець ХХ-го століття припадає період становлення нової науки – глобалістики, методологія якої має апріорі міждисциплінарний характер [5, с. 66-67]. Для консолідації інтелектуального ресурсу, генерування і реалізації креативних ідей суспільного прогресу в глобальних умовах розвитку у 2010 р. в структурі ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» створено дослідницький Інститут глобальної економічної політики, у складі якого функціонують наукові центри: глобального корпоративного управління; глобальної конкурентоспроможності; розвитку міжнародної торгівлі; моніторингу міжнародних фінансових ринків; крос-культурних комунікацій. Його фундаментальна місія полягає у формуванні пози-

³ Це характерно і для вітчизняної науки загалом, оскільки Державне фінансування фундаментальних наукових досліджень із року в рік виглядає мізерним у міжнародно порівняльному плані. Так, витрати бюджету США на науку складають 3 % ВВП, Китаю – 2 %, Росії – більше 1 %, НАН України – 0,4 %. Середній відсоток України у світових витратах на НДДКР становить 0,05 %, що позиціонує її у четвертому із шести кластерів разом із Словаччиною, Тунісом, Пакистаном, Єгиптом, Люксембургом, Чилі, Словенією, Хорватією, Ісландією.

⁴ За оцінками директора Інституту вищої освіти ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» проф. Л.Л.Антонюк, в світі нараховується понад 1200 дослідницьких університетів, а найбільшого поширення вони отримали в США – 260 університетських закладів (у Німеччині – 70, Великобританії – 73). У рейтингах 20 найконкурентоспроможніших університетів світу найвищі місця переважно займають американські навчальні заклади, яким притаманні інноваційність, достатність ресурсів і висока концентрація талантів.

⁵ Разом із тим, для економічної освіти об'єктивно притаманна унікальна універсальність, оскільки в сучасному світі без певних економічних знань людина не може бути конкурентоспроможною, а дуже часто стає і просто безпорадною, що, зокрема, підтверджує непрофесійна ситуативна поведінка пересічних інвесторів у кризові періоди розвитку. Тому потрібен розвиток не тільки спеціальної, але й універсальної економічної освіти на індивідуальному, сімейному і загальносоціальному рівнях.

тивного глобального мислення, що критично важливо в сучасному конфліктно-кризовому середовищі, а прикладна – у орієнтації наукових досліджень на створення мобільних науково-освітніх програм і курсів, адаптованих до середовища сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і бізнес-практик. Так, у якості першочергових дослідницьких проектів 2011-1012 рр. визначено такі: глобальні торговельно-маркетингові стратегії і комунікації; фінансовий менеджмент в умовах глобальної нестабільності; інноваційні кластери і глобальна конкурентоспроможність. Зацікавленість вітчизняних і зарубіжних наукових і економічних установ та окремих вчених в колективній реалізації цих проектів свідчить про їхню актуальність і практичну значимість в контексті пріоритетів світової економічної науки.

Список використаних джерел

1. Антонюк Л. Основні тенденції та стандарти діяльності дослідницьких університетів світового класу / Л.Антонюк // Університетська освіта. – 2011. – №1. – С. 14-19.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Д.Белл. – М.: Academia, 1999. – 378 с.
3. Локтев В. Без науки у государства нет будущего / В.Локтев // Зеркало недели. – 2010. – Ноябрь. – №42. – С. 1, 11.
4. Локтев В. Цивілізаційний ресурс в Україні як переддень національної катастрофи / В.Локтев // Науковий світ. – 2010. – №7. – С.2-4.
5. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: [монографія] / Д.Г. Лук'яненко. – К.: ТОВ «Національний підручник», 2008. – 220 с.
6. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М. Інноваційний ресурс економічного розвитку України: інтелектуальна місія університетів / Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручник // Вища школа. – 2011. – №12. – С.74-86.
7. Сикалов В. Мартышкин труд и его оплата / В.Сикалов // Зеркало недели. – 2010. – Ноябрь. – №42.
8. Сіденко С. Некономічні чинники світового економічного розвитку: [монографія] / С.Сіденко. – К.: Інститут світової економіки НАН України, вид-во «Аврора-Прінт», 2011. – 234 с.
9. Столярчук Я.М. Глобальні асиметрії економічного розвитку: [монографія] / Я.М.Столярчук. – К.: КНЕУ, 2009. – 304 с.
10. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: В 3 т. [монографія] – Т.2: «Інноваційно-технологічний розвиток економіки» / За ред.акад. НАН України В.М.Гейця, акад. НАН України В.П.Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є.Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – 564 с.
11. Стюарт Т.А. Интеллектуальный капитал. Новый источник богатства организаций [Пер. с англ.] /Т.А. Стюарт. – М.: Поколение, 2007.
12. Татаренко Н.О. Концептуальні виклики стратегії модернізації національної економіки України / Н.О.Татаренко // Стратегія розвитку економіки України (економіка, соціологія, право): наук.журнал. – 2011. – №1. – с. 38-44.
13. Телешун С.О., Рейтерович І.В. Вплив фінансово-політичних груп на прийняття стратегічних рішень у сфері політики та економіки: українські реалії [монографія] / С.О.Телешун, І.В.Рейтерович. – Київ-Херсон, 2008. – 151 с.
14. Шляхи інноваційного розвитку України / Д.В.Табачник (керівник авторського колективу), В.Г.Кремень, А.М.Гуржій, М.Ф.Гончаренко, В.О.Гусев, О.А.Мазур. – К.: «Людопрінт», 2004. – 544 с.
15. Яковец Ю.В. Ускорение научно-технического прогресса. Теория и экономический механизм / Ю.В.Яковец. – М.: Экономика, 1988. – С.33.

УДК 339.92:332.1

МІКУЛА Н.А.,
Інститут регіональних досліджень НАН України,
завідувач відділу, д.е.н., проф.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Анотація. Розглянуті стратегічні напрями формування регіональної політики транскордонного співробітництва на сучасному етапі та передумови вибору інноваційних форм транскордонного співробітництва в регіонах України та окреслені рекомендації щодо їх впровадження.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, регіональна політика, транскордонні кластери, транскордонні промислові зони, транскордонні партнерства.

Аннотация. Рассмотрены стратегические направления формирования региональной политики трансграничного сотрудничества на современном этапе и предусловия выбора инновационных форм трансграничного сотрудничества в регионах, а также очерчены рекомендации относительно их внедрения.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, региональная политика, трансграничные кластеры, трансграничные промышленные зоны, трансграничные партнерства.